

**ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE
WOJEWODY MAZOWIECKIEGO**
z dnia 3 listopada 2017 r.
w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zmienia się dotychczasową nazwę ulicy położonej w m. st. Warszawie z Aleja Armii Ludowej na Lecha Kaczyńskiego.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Prezydentowi m. st. Warszawy.

§ 3. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Stosownie do art. 1 ust. 2 ustawy za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada m.st. Warszawy nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy Aleja Armii Ludowej. Wojewoda zwrócił się, w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1. Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego. Opinia IPN wpłynęła do

organu nadzoru w dniu 9 listopada 2017 r. (pismo z dnia 9 listopada 2017 r. znak: BUW-940-229(2)/17).

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa Aleja Armii Ludowej wypełnia normę art. 1 ustawy.

Pierwotnie Gwardia Ludowa została utworzona w 1942 r. jako zbrojne ramię stalinowskiej konspiracji PPR, ściśle podporządkowanej ośrodkom dowódczym w ZSRR. Na początku 1944 r. GL faktycznie została przemianowana na Armię Ludową – była jej trzonem i podstawową częścią składową. Mimo propagandowych haseł, ukierunkowanych na wykreowanie AL jako siły zbrojnej polskiego podziemia, do końca pozostała formacją realizującą priorytety sowieckiej racji stanu i narzędziem polityki Stalina wobec Polski.

Podziały ziem polskich, dokonane w 1939 r. przez Niemcy i ZSRR, były pogwałceniem prawa międzynarodowego. W latach wojny źródłem konstytucyjnej władzy państwowej był w sposób nieprzerwany urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (na uchodźstwie), powołany przez niego Rząd RP oraz struktury Polskiego Państwa Podziemnego w okupowanym kraju. Władze ZSRR w okresie 1939–1941 negowały istnienie Państwa Polskiego. W okresie 1941–1943, mimo nawiązania z Polską kontaktów dyplomatycznych, ZSRR w sposób niejawnny podejmował działania o charakterze dywersyjnym, naruszającym suwerenność polskich władz nad terytorium RP. Ich wyrazem było m.in. samowolne i potajemne tworzenie na ziemiach polskich struktur Polskiej Partii Robotniczej i Gwardii Ludowej. W 1943 r. ZSRR zerwał stosunki dyplomatyczne z Polską, powracając do otwartej polityki wrogości wobec Prezydenta, Rządu RP i Polskiego Państwa Podziemnego oraz kwestionując integralność terytorium państwa polskiego. W 1944 r. Stalin podjął działania mające uniemożliwić odbudowę niepodległego państwa polskiego. Fakty te decydowały o zakresie zadań, stawianych przed działającymi na terenie Polski strukturami komunistycznej konspiracji.

W okresie swojej działalności GL - AL w pełni podlegała ośrodkom dowódczym w ZSRR, podejmując działania zbrojne wynikające z realizacji priorytetów polityki Stalina. Kierownictwo sowieckie wydawało rozkazy, podejmowało decyzje strukturalne, organizacyjne i personalne dotyczące PPR oraz GL, dostarczało instrukcji i wytycznych działania, zapewniało zaopatrzenie i środki finansowe na działalność. Mimo taktycznego odwoływania się do narodowych haseł propagandowych ani GL, ani AL nigdy nie były częścią sił zbrojnych Polskiego Państwa Podziemnego. W odróżnieniu od organizacji polskiego podziemia niepodległościowego (zarówno lewicowych, jak i prawicowych, związanych z ruchem socjalistycznym, ludowym i narodowym) GL PPR była formacją reprezentującą sowiecką rację stanu. Stała na gruncie przynależności ziem zajętych przez ZSRR po 17 września 1939 r. (łącznie z Białostoczczyzną) do państwa sowieckiego, a jej stosunek do niepodległości Polski oraz legalnych organów państwa polskiego – Prezydenta, Rządu RP oraz Polskiego Państwa Podziemnego – zawsze był odzwierciedleniem polityki Stalina wobec Polski. Ze względu na pełne podporządkowanie GL - AL władzom sowieckim były one faktycznie częścią sił zbrojnych ZSRR, działających na zapleczu frontu niemieckiego, podobnie jak inne sowieckie grupy dywersyjne. Przez cały okres istnienia były narzędziem rozpracowania wywiadowczego Polskiego Państwa Podziemnego, a z czasem także politycznego i militarnego zwalczania dążeń do odbudowy niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej. Większość członków GL - AL po wojnie włączyła się w budowę

struktur systemu stalinowskiego w Polsce – partii, Urzędów Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej. Wielu z nich w nowej roli stało się bezpośrednimi sprawcami zbrodni i represji wymierzonych w społeczeństwo oraz organizacje niepodległościowe.

Stosownie do brzmienia art. 1 i 6 ust. 1 ustawy wskazać należy, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Przedsięwzięcie zmiany nazw jest jednym z elementów polityki historycznej, jako kategorii historii służącej kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w tym świadomości gospodarczej i terytorialnej oraz wzmocnieniu publicznego dyskursu o przeszłości w kierunku pielęgnowania więzi narodowych niezależnie od bieżącej polityki państwa. Polityka historyczna dotyczy interpretacji faktów, bytów i zdarzeń oraz jest rozpatrywana w kategoriach racji stanu społeczeństwa i narodu, jako element mający charakter długofalowy i stanowiący fundament państwa.

Na mocy art. 6 ust. 2 i 3 ustawy organ nadzoru jest zatem zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany nazwy z ulicy Aleja Armii Ludowej na ulicę Lecha Kaczyńskiego.

Lech Kaczyński urodził się 18 czerwca 1949 r. w Warszawie. Był synem Jadwigi z domu Jasiewicz i Rajmunda Kaczyńskiego. Matka – filolog polski, przez kilka lat nauczycielka w warszawskich liceach, pracownik Instytutu Badań Literackich, w czasie wojny była sanitariuszką w Szarych Szeregach. Ojciec – inżynier, pracownik Biura Projektów, wykładowca na Politechnice Warszawskiej, był żołnierzem AK i uczestnikiem Powstania Warszawskiego w pułku "Baszta" (odznaczony Krzyżem Walecznych i Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari).

W 1967 r. Lech Kaczyński rozpoczął studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Po obronie pracy magisterskiej, w 1971 r. przeprowadził się do Sopotu, by podjąć pracę naukową w Zakładzie Prawa Pracy na Uniwersytecie Gdańskim pod kierunkiem doc. dr hab. Romana Korolca, a po jego śmierci prof. dr hab. Czesława Jackowiaka. W 1980 r. obronił doktorat z prawa pracy pt. „Zakres swobody stron w zakresie kształtowania treści stosunku pracy”, a w 1990 roku – habilitację rozprawą pt. „Renta Socjalna”. W latach 1996-1997 był profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Gdańskiego, a od 1999 r. - profesorem na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Od 1976 r., odpowiadając na apel KOR-u, podjął akcję zbierania pieniędzy dla represjonowanych robotników, które za pośrednictwem mamy Jadwigi przekazywał Janowi Józefowi Lipskiemu. W 1977 r. podjął współpracę z Biurem Interwencji Komitetu Obrony Robotników. Rok później związał się z Wolnymi Związkami Zawodowymi. Prowadził szkolenia i wykłady dla robotników z zakresu prawa pracy i historii. Pisywał w niezależnym „Robotniku Wybrzeża” oraz kolportował wśród robotników pisma: „Robotnik” i „Biuletyn Informacyjny KSS KOR”.

W sierpniu 1980 r. został doradcą gdańskiego Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Stoczni Gdańskiej. Był autorem części zapisów porozumień sierpniowych, a także części statutów „Solidarności” dot. strajków, sekcji branżowych i układów zbiorowych. Był szefem Biura Interwencyjnego i kierownikiem Biura Analiz Bieżących Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego. 17 września 1980 r. poparł koncepcję Jana Olszewskiego, Jarosława Kaczyńskiego i Karola Modzelewskiego, by wszystkie nowo

powstałe związki zjednoczyły się w jeden ogólnopolski związek „Solidarność”. Od lipca 1981 r. – członek zarządu regionalnego gdańskiej NSZZ „Solidarność”.

W stanie wojennym za aktywność w ruchu solidarnościowym został internowany. W obozie internowania w Strzebielinku przebywał od grudnia 1981 r. do października 1982 r. Po uwolnieniu powrócił do działalności związkowej i był członkiem podziemnych władz „Solidarności”. Od 1983 r. brał udział w posiedzeniach Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej (TKK) i wraz z bratem Jarosławem był jej doradcą. Od 1985 r. wchodził w skład regionalnej Rady Pomocy Więźniom Politycznym w Gdańsku. Od stycznia 1986 r. był członkiem TKK oraz uczestniczył w pracach tajnej Regionalnej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność”. Od lipca 1986 r. pełnił funkcję sekretarza TKK. Od grudnia 1987 r. po połączeniu TKK i Tymczasowej Rady „S” wszedł w skład Sekretariatu Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”, wraz z Jarosławem Kaczyńskim, Andrzejem Celińskim i Henrykiem Wujcem.

We wrześniu 1988 r. brał udział w rozmowach opozycji z przedstawicielami władz w Magdalence pod Warszawą. Wszedł w skład powołanej przez Krajową Komisję Wykonawczą tzw. „szóstki”, czyli kierownictwa Solidarności do rozmów przy Okrągłym Stole. Od lutego do kwietnia 1989 r. uczestniczył w obradach okrągłego stołu w zespole do spraw pluralizmu związkowego. Od kwietnia do lipca 1989 r. członek tzw. „Komisji Porozumiewawczej” pomiędzy rządem a „Solidarnością”. Od kwietnia 1989 r. został członkiem Prezydium Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”, zastępującym przewodniczącego. W maju 1990 r. został I wiceprzewodniczącym NSZZ „Solidarność”.

W wyborach parlamentarnych w czerwcu 1989 r. zdobył mandat senatora ziemi gdańskiej.

W okresie od 12 marca do 31 października 1991 r. pełnił funkcję ministra stanu ds. bezpieczeństwa w Kancelarii Prezydenta RP. Nadzorował prace Biura Bezpieczeństwa Narodowego. W wyborach parlamentarnych w 1991 r. zdobył mandat posła na Sejm I kadencji z listy Porozumienia Centrum z okręgu nowosądeckiego. Aktywnie działał w czterech komisjach, zajmując się sprawami związanymi z legislacją i polityką społeczną. Od listopada 1991 r. był przewodniczącym Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Od początku działalności politycznej w wolnej Polsce postulował lustrację i dekomunizację w życiu publicznym.

14 lutego 1992 r. został wybrany na prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Funkcję tę pełnił do 1995 r. Jako prezes NIK w ogromnym stopniu wzmocnił zaufanie społeczne do tej instytucji (wzrost zaufania z 30 do 60 procent) i przeobraził NIK w skuteczny organ kontroli państwowej. Był członkiem Rady Administracyjnej Międzynarodowej Organizacji Pracy przy ONZ i członkiem Prezydium EUROSAI – Europejskiego Stowarzyszenia Organów Kontroli Państwowej.

W latach 1995-1997 – wiceprzewodniczący rady programowej Instytutu Spraw Publicznych. W latach 1999-2000 – członek Komisji Kodyfikacyjnej przy ministrze pracy i polityki socjalnej. 12 czerwca 2000 r. został powołany przez premiera Jerzego Buzka na stanowisko ministra sprawiedliwości. Szybko stał się jednym z najbardziej popularnych członków rządu. Jego działania, dążące do zerwania z obowiązującą w Polsce od lat liberalną polityką karną, spowodowały wzrost zaufania społecznego. Skutecznie walczył z przestępczością, korupcją i mafią. W 2001 r. stanął na czele Komitetu Krajowego „Prawo

i Sprawiedliwość”, nowej partii prawicowej, którą współtworzył wraz z Jarosławem Kaczyńskim. Uzyskał mandat posła na Sejm IV kadencji z okręgu gdańskiego. Pełnił funkcję przewodniczącego Sejmowej Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej. 18 listopada 2002 r. znaczną przewagą wygrał w bezpośrednich wyborach na Prezydenta m.st. Warszawy. Rządy w stolicy rozpoczął pod hasłami zlikwidowania układów korupcyjnych oraz przywrócenia ładu i porządku. Podjął skuteczne działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w mieście. 1 sierpnia 2004 r. w 60. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego otworzył Muzeum Powstania Warszawskiego.

Po wygraniu wyborów na Prezydenta RP złożył mandat Prezydenta Stolicy. Urząd Prezydenta RP objął 23 grudnia 2005 r., składając przysięgę przed Zgromadzeniem Narodowym.

Prezydent Lech Kaczyński zginął 10 kwietnia 2010 r. w katastrofie rządowego samolotu pod Smoleńskiem, w drodze na uroczystości 70. rocznicy Zbrodni Katyńskiej.

Prezydent wraz małżonką Marią i towarzyszącą mu delegacją, leciał do Katynia, gdzie wraz z przedstawicielami Rodzin Katyńskich, a także parlamentarzystami, duchownymi, kombatantami, żołnierzami miał złożyć hołd Polakom zamordowanym przez NKWD.

18 kwietnia 2010 r. Para prezydencka spoczęła w podziemiach Katedry na Wawelu w Krakowie.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego. Termin wejścia w życie zarządzenia, ze względu na ważny interes państwa i przytoczoną wyżej argumentację, dotyczącą podstawowych założeń ustawy, oraz z uwagi na bezczynność Miasta w zakresie zmiany nazwy, czyni zadość zasadom demokratycznego państwa prawnego, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523).

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), pouczam, że na zarządzenie zastępcze Miastu przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone zarządzenie wydał.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Szipera

